

Круглий стіл, присвячений планам дій та звітам про виконання рішень в рамках двоєдиної наглядової процедури

Страсбург, 13-14 жовтня 2014 року

Висновки

13-14 жовтня 2014 року, Рада Європи (Департамент виконання рішень) організувала у Страсбурзі Круглий стіл, присвячений планам дій та звітам про виконання рішень Європейського суду.

Плани дій та звіти про виконання рішень є одним із елементів нової двоєдиної системи, впровадженої з січня 2011 року, та вважаються практичним втіленням принципу субсидіарності. Згідно з цим принципом, головна відповідальність за виконання рішень покладається на держави, які можуть самостійно визначати, під наглядом Комітету міністрів, методи виконання.

Після більше ніж трирічного існування нової наглядової процедури метою Круглого столу був огляд практики та новел у її застосуванні, а також складнощів, що виникають при підготовці планів дій та звітів про виконання рішень. Круглий стіл був також нагодою вивчити існуючий потенціал в рамках процесу виконання рішень Суду.

Плани дій та звіти про виконання рішень: внесок в процес виконання

На початку учасники відзначили, що з моменту запровадження нових методів роботи кожного року Комітет був у змозі закрити набагато більшу кількість справ, ніж у минулому, та що виконавчий процес прискорився щодо багатьох нових справ.

Учасники також підкреслили значний внесок планів дій та звітів про виконання в прозорість та динамізм процесу виконання рішень. У цьому зв'язку, вони відзначили, що в деяких державах значно покращились ініціативність органів влади щодо визначення та застосування мір, що вимагаються рішенням Суду, та їх реагування на рішення Комітету міністрів.

Деякі учасники підкреслили важливість залучення всіх зацікавлених сторін до підготовки планів дій, в тому числі парламентів та громадянського суспільства.

Крім того, наведені учасниками під час Круглого столу приклади продемонстрували важливий потенціал планів дій в розвитку ефективної взаємодії, зокрема, з метою вирішення складних або структурних проблем, що постають перед державами.

Учасники з інтересом відзначили наведені приклади конструктивного діалогу на національному рівні з приводу ключових питань та те, яким чином такий діалог допоміг важливим гравцям об'єднатися навколо затвердженого широким консенсусом плану дій.

Учасники погодились з тим, що наведені приклади є хорошою практикою, що може бути джерелом натхнення у майбутньому.

Плани дій та звіти про виконання рішень: можливості покращення

Деякі учасники відзначили необхідність раннього оповіщення про те, що запропонований план дій відповідає побажанням Комітету міністрів. Інші учасники, підкреслюючи принцип субсидіарності, зауважили, що діалог на початковому етапі може мати місце лише в специфічних ситуаціях, пов'язаних з найбільш складними проблемами.

Учасники також відмітили важливість доступності та зрозумілості планів дій та звітів про виконання, особливо для сторонніх для цієї чи іншої правової системи осіб. Це б дозволило краще розуміти ідентифіковані в рішеннях Суду проблеми та відповідність ним прийнятих або запропонованих урядом мір, а також причини, з яких такі міри пропонуються за певним графіком. У цьому зв'язку також було зазначено, що якісний переклад документів з національних мов на одну з офіційних мов Ради Європи сприяє їх зрозумілості. Крім того, з метою полегшення доступу до цієї інформації, учасники підкреслили важливість широкого розповсюдження планів дій, звітів про виконання та відповідних рішень Комітету міністрів на національних мовах. Учасники підтримали висловлену ідею оприлюднювати плани дій та звіти про виконання в мережі Інтернет, зокрема на сторінці безпосередньо відповідального за виконання державного органу.

Увагу учасників також було звернуто на ретельне та ефективно написання планів дій та звітів про виконання, в тому числі на можливість підготування шаблонів для складання документів відповідними органами влади, встановлення певного плану документів, або запровадження відповідальних за зв'язки між органами влади осіб.

В цьому ж контексті було наголошено на важливості регулярних тренінгів з практики Європейського суду та питань виконання його рішень всіма особами, причетними до підготовки планів дій та звітів про виконання.

Деякі учасники зазначили складність надання орієнтовного графіку, особливо що стосується прийняття мір законодавчого характеру. Разом з тим, було зазначено, що такі графіки, навіть якщо вони є лише орієнтовними та можуть зазнавати змін, полегшують процес виконання як на внутрішньому, так і на європейському рівнях. В будь-якому разі, учасники висловились за важливість забезпечувати необхідну прозорість процесу шляхом регулярного оновлення планів дій, та уникати ситуацій, за яких можливе виникнення питань з приводу причин відсутності інформації.

Учасники погодились, що якість та широке розповсюдження планів дій та звітів про виконання можуть бути покращені як на національному, так і на європейському рівні. У цьому зв'язку, велика кількість учасників звернули увагу на необхідність виділення достатніх ресурсів на національному рівні для потреб виконання рішень Суду. Такі

ресурси мають забезпечити реальну можливість мобілізування всіх дійових осіб процесу виконання, ефективного їх координування та своєчасної підготовки необхідних планів дій та звітів про виконання, які мають бути зрозумілими, виваженими, переконливими та, якщо обставини цього вимагають, поетапними. Всі погодились з тим, що первісний обов'язок з виконання рішень має належати тим органам влади, до компетенції яких належать питання виконання конкретного рішення.

Нарешті, було підкреслено, що для підготовки планів дій може бути використано інформацію, що надавалася національними органами влади з тих же самих питань іншим органам або міжнародним організаціям, з метою уникнення повторень та пошуку ефективної взаємодії.

Учасники також відзначили з великим інтересом ініціативу Департаменту виконання щодо підготовки підручника зі складення планів дій та звітів про виконання. Вони також висловились з підтримкою оновлення збірки національних механізмів виконання рішень Суду, підготовленої в рамках Круглого столу, що відбувся у Тирані 15-16 грудня 2011 року.

Плани дій та звіти про виконання рішень: подальші перспективи

Враховуючи зростаючий інтерес з боку Суду до питань виконання його рішень, плани дій та їх імплементація, разом зі звітами про виконання, можуть бути важливим джерелом інформації для Суду, а можливо й навіть рушійною силою для поглибленої взаємодії з ним.

Обговорювалось також питання більшого залучення національних парламентів в процес підготовки планів дій та контролю за їх виконанням, окрім щорічних урядових доповідей парламентам, що вже існують в деяких державах.

Учасники також відзначили з інтересом важливість існуючої та потенційної взаємодії між програмами кооперації та виконанням рішень Суду. Вони вказали на важливу роль, що може зіграти зрозумілий та переконливий план дій в просуванні визначених урядом мір, навіть, стосовно складних проблем, на етапі підготовки плану дій з огляду на те, що програмами кооперації надають уряду експертизу та перелік пропозицій, які можуть бути використані при виборі конкретних засобів виконання.

Нарешті, Круглий стіл особливо підкреслив, що імплементації і навіть посиленню ролі Рекомендації CM/Rec(2008)2 державам-членам щодо ефективного виконання рішень Європейського суду з прав людини, має бути приділено особливу увагу в майбутніх обговореннях виконання рішень Європейського суду з прав людини.